

Súd: Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka: 14P/78/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6221201468
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Maukš
ECLI: ECLI:SK:OSVK:2021:6221201468.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Veľký Krtíš sudcom Mgr. Andrejom Maukšom vo veci starostlivosti o maloleté deti X.: X) M., N.. XX. XX. XXXX, X) M., N.. XX. XX. XXXX P. X) R., N.. XX. XX. XXXX, všetky bytom ako navrhovatelia, zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, deti rodičov: matky Z. K., N.. XX. XX. XXXX, C. A. F. W. XX, C.. Č.. A. Y. XXX a otca W. X., N.. XX. XX. XXXX, C. A. F. W. XX, t. č. vo výkone väzby v ÚVV a ÚVTOS Nitra, o návrhu navrhovateľov 1) Z. K., N.. XX. XX. XXXX a 2) M. K., N.. XX. XX. XXXX, Y. C. A. Y. XXX, na zverenie maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd zveruje maloleté deti X. X) M., N.. XX. XX. XXXX, X) M.T., N.. XX. XX. XXXX P. X) R., N.. XX. XX. XXXX do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželov Z. K.Č., N.. XX. XX. XXXX a M. K., N.. XX. XX. XXXX, ktorí sú oprávnení a povinní sa o maloleté osobne starať a zastupovať ich a spravovať ich majetok v bežných veciach.

II. Otec maloletých W. X., N.. XX. XX. XXXX a matka maloletých Z. K., N.. XX. XX. XXXX s ú povinní prispievať na výživu maloletých detí X. X) M., N.. XX. XX. XXXX, X) M.T., N.. XX. XX. XXXX P. X) R., N.. XX. XX. XXXX výživným každý z nich v sume po 70 Eur mesačne na každé z maloletých detí vždy do 25. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, počnúc dňom 26. 07. 2021.

III. Súd p o v o ľ u j e otcovi a matke maloletých zročné výživné za obdobie od 26. 07. 2021 do 30. 11. 2021 každý z nich v sume po 293,55 Eur na každé z maloletých detí splácať v mesačných splátkach po 10 Eur každý z nich na každé z maloletých detí vždy do 25. dňa v mesiaci na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom nadobudne právoplatnosť výrok II. tohto rozsudku o bežnom výživnom, s tým, že v prípade nezaplatenia čo len jednej zo splátok sa stane splatným celý dlh na zročnom výživnom.

IV. Súd r u š í neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 14P/67/2021-16 zo dňa 26. 07. 2021 ku dňu právoplatnosti výroku I. tohto rozsudku.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovatelia sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 18. 08. 2021 domáhali zverenia maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti, pretože im boli zverené neodkladným opatrením z dôvodu, že matka nedokáže zabezpečiť starostlivosť o ne na požadovanej úrovni a navrhovatelia majú naďalej záujem starostlivosť zabezpečovať. Matka s návrhom súhlasila, uviedla, že v súčasnosti by starostlivosť o maloleté nezabezpečila osobne ani finančne. Počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti navrhla určiť vyživovaciu povinnosť na sumu po 70 Eur na každé z maloletých. Otec s

návrhom nesúhlasil, uviedol, že navrhovateľ je veľmi agresívny, alkoholik a týra svoje vlastné deti a manželku. Otec ďalej uviedol, že napíše podrobnejšie vyjadrenie, avšak viac sa už vo veci nevyjadril. Opatrovník žiadal návrhu vyhovieť, vyživovaciu povinnosť matky určiť na sumu 70 Eur mesačne na každé z maloletých a výšku vyživovacej povinnosti zo strany otca ponechal na úvahe súdu.

2. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľov a matky a oboznámením sa so správou ÚVV a ÚVTOS Nitra, správou opatrovníka z prešetrenia pomerov, lekárskymi správami na navrhovateľov, lustráciami v registri trestov, uznesením Okresného súdu Levice sp. zn. 4Tp/2/2021, správou MUDr. Miloty Farbiakovej, lustráciami v registri obyvateľov, v Sociálnej poisťovni a ZVJS a zo spisu 14P/67/2021 uznesením o neodkladnom opatrení na č. I. 16, pričom zistil nasledovný skutkový stav:

3. Z výsluchu navrhovateľky vyplynulo, že zabezpečuje celodennú starostlivosť o maloleté, je doma, navrhovateľ chodí do práce. Matka žije s navrhovateľmi, niekedy doma nie je, avšak už neodchádza na dlhší čas na väčšie vzdialenosti, ako tomu bolo v minulosti. Matka má v súčasnosti priateľa, s ktorým trávi čas. Maloletá R. je s navrhovateľkou doma celý deň, maloletá M. navštevuje materskú školu v Obeckove a maloletá M. základnú školu vo Veľkom Krtíši. Bežnú každodennú starostlivosť ako hranie sa, obliekanie a odprevádzanie do školy zabezpečuje prevažne navrhovateľka, niekedy nepravidelne aj matka. Finančne deti živia navrhovateľa zo svojich príjmov, navrhovateľ pracuje, navrhovateľka poberá invalidný dôchodok a taktiež poberajú od úradu práce príspevok 199 Eur na každé z maloletých. Od nariadenia neodkladného opatrenia v júli 2021 matka ani otec finančne na maloleté neprispeli. Otec maloleté žiadnym spôsobom nekontaktoval.

4. Z výsluchu navrhovateľa vyplynulo, že navrhovateľka dala v práci výpoveď a ostala doma, pretože najmladšia vnučka si vyžadovala celodennú starostlivosť. Matka býva v domácnosti navrhovateľov, pomáha so starostlivosťou o maloleté, tieto sú na ňu naviazané. Matka prispieva do domácnosti za seba sumou 150 Eur mesačne na stravu a za bývanie. Pokiaľ ide o starostlivosť o deti, učí sa s nimi navrhovateľka, navrhovateľ aj matka, varí väčšinou navrhovateľka, ktorá maloleté kúpe a oblieka, s čím matka niekedy pomôže.

Pokiaľ ide o dôvody, pre ktoré bolo nariadené neodkladné opatrenie, že matka bezdôvodne opúšťala maloleté aj na niekoľko dní, nikoho neinformovala o svojom pobyte, takýto stav už momentálne nepretrváva a navrhovateľa sú s matkou stále v kontakte.

5. Z výsluchu matky vyplynulo, že osobnú starostlivosť o maloleté zabezpečujú jej rodičia (navrhovateľa). Matka by to v súčasnosti nezvládla osobne ani finančne. Matka pomáha so starostlivosťou o deti, keď je doma, asi 2-3 krát do týždňa. Ostatné dni je so svojim priateľom. Problémy uvádzané v neodkladnom opatrení, vyplynuli z problémov s alkoholom, nakoľko pil aj otec detí aj matka, matka sa zrútila, keď otca vzdali do väzby, mala strach, že ostala sama s deťmi a nevedela si to predstaviť ani po finančnej stránke, a preto spanikárila. Z tohto dôvodu v súčasnosti navštevuje psychiatricku a berie lieky. Nebol jej diagnostikovaný alkoholizmus, má však depresívne poruchy. Dva mesiace vynechala termín u psychiatricky, na deň 15. 12. má stanovený ďalší. Matka je zamestnaná v spoločnosti Mata Automotive asi 3 mesiace s príjmom približne 630 Eur v čistom. Na výživu maloletých by vedela prispievať po 70 Eur na každé z nich.

6. Tunajší súd uznesením č. k. 14P/67/2021-16 zo dňa 26. 07. 2021, vykonateľným dňa 26. 07. 2021, právoplatným dňa 14. 08. 2021, nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloleté dočasne zveril do starostlivosti navrhovateľov. Z odôvodnenia vyplýva, že v čase nariadenia neodkladného opatrenia ani jeden z rodičov nedokázal zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloleté, nakoľko otec sa od 27. 03. 2021 nachádza vo výkone väzby a matka po návšteve psychiatra skonštatovala zhoršenie svojho psychického stavu, ktorý jej bráni v riadnej starostlivosti a tiež bezdôvodne opúšťala maloleté aj na niekoľko dní, nikoho neinformovala o svojom pobyte a starostlivosť v tomto čase vôbec nezabezpečovala. Navrhovateľa v tom čase starostlivosť o maloleté už fakticky zabezpečovali, nakoľko ich matka pri odchode z domácnosti nechala v ich starostlivosti.

7. Z lustrácie v registri obyvateľov vyplynulo, že rodičia nemajú okrem maloletých iné deti. Podľa lustrácie v registri obyvateľov sú navrhovateľa manželia s trvalým pobytom na adrese Obeckov 102 a sú rodičmi matky. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni vyplynulo, že otec maloletých nie je v súčasnosti zamestnaný a matka je zamestnaná v spoločnosti Mata Automotive Slovakia s.r.o. od 16. 08. 2021 s príjmom za mesiac

august 2021 vo výške 421,28 Eur a za mesiac september 2021 vo výške 799 Eur v hrubom. Z lustrácie v ZVJS vyplynulo, že otec sa od 27. 03. 2021 nachádza vo väzbe v ÚVV a ÚVTOS Nitra na základe rozhodnutia Okresného súdu Levice sp. zn. 4Tp/2/2021. Podľa potvrdení MUDr. Soni Panenkovej nie je u navrhovateľa ani navrhovateľky dôvod k nezvereniu maloletých do ich starostlivosti. Podľa lustrácie v registri trestov nemá navrhovateľ ani navrhovateľka v tomto registri žiaden záznam. Podľa správy ÚVV a ÚVTOS Nitra nepoberá otec vo výkone väzby žiaden príjem a nie je pracovne zaradený. Zo správy psychiatricky MUDr. Farbiakovej vyplynulo, že prvýkrát bola matka u nej vyšetrená dňa 09. 06. 2021, naposledy dňa 24. 08. 2021 a na kontroly sa dostavuje nepravidelne. Matka trpí anxióznou-depresívnym syndrómom a nadmerným požívaním alkoholu bez známkov abstinénčného syndrómu.

8. Zo správy opatrovníka z prešetrenia pomerov zo dňa 13. 09. 2021 vyplynulo, že navrhovatelia (starí rodičia maloletých) žijú v rodinnom dome v obci Obeckov spolu s maloletými a ich matkou približne od mája 2021, kedy matka spolu s maloletými odišla od otca maloletých kvôli psychickému a fyzickému týraniu jej a maloletých, najmä maloletej M.. Matka vyhľadala odbornú lekársku pomoc, navštevuje MUDr. Farbiakovú za účelom zlepšenia psychického stavu, nakoľko v dôsledku týrania mala psychické problémy a vo zvýšenej miere požíva alkoholické nápoje. V mesiacoch apríl až jún 2021 opakovane opúšťala domácnosť na niekoľko dní, kedy o nej nemali jej rodičia žiadnu vedomosť a deti ostali v ich starostlivosti. Toho času matka podľa navrhovateľa dodržiava pokyny MUDr. Farbiakovej, navštevuje psychiatrickú ambulanciu a dodržiava liečbu. Rodinný dom pozostáva z piatich izieb, kuchyne a sociálneho zariadenia, navrhovatelia obývajú jednu izbu, matka s maloletou M. P. R. druhú izbu a M. má vlastnú izbu. Každé z detí má vlastné lôžko, izby sú kompletne zariadené a prispôsobené potrebám maloletých. Maloleté majú dostatok ošatenia, obuvi, hračiek a pre M. pomôcok potrebných do školy. V bytových podmienkach neboli zistené žiadne nedostatky. Ako výdavky na domácnosť navrhovatelia uviedli: električka 80 Eur, internet 17 Eur, digi 12 Eur, drevo na kúrenie ročne 1.200 Eur, strava 800 Eur mesačne na celú rodinu. Výdavky na maloletú M.: cestovné do školy 20 Eur, vreckové na desiatu 3 Eurá denne, ošatenie a obuv 30 Eur, hygiena 15 Eur, na maloletú M.: ošatenie a obuv 30 Eur, hygiena 15 Eur, strava v materskej škole 20 Eur a na maloletú R.: plienky 35 Eur, hygiena 20 Eur, obuv 20 Eur a oblečenie využíva po starších sestrách. Maloletá M. je žiačkou štvrtého ročníka ZŠ vo Veľkom Krtíši, učí sa dobre, s učením jej pomáha matka aj navrhovatelia. Deti sú dispenzarizované v pediatrickej ambulancii MUDr. Lukáčovej, majú absolvované všetky preventívne prehliadky a povinné očkovania, pravidelne neužívajú žiadne lieky a trpia len bežnými detskými chorobami.

9. Z uznesenie Okresného súdu Levice sp. zn. 4Tp/2/2021 zo dňa 30. 03. 2021 vyplynulo, že otec bol vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, teda pre obavu, že bude pokračovať v trestnej činnosti alebo dokoná trestný čin. Z odôvodnenia uznesenia vyplynulo, že otec je stíhaný pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) a ods. 3 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že od roku 2007 do 27. 03. 2021 slovné a fyzicky útočil na svoju družku - matku maloletých tak, že približne každý tretí deň jej dával za uchá, strkal do nej, ťahal ju za vlasy, každý druhý týždeň ju zbil intenzívnejšie údermi pästou, pričom v roku 2020 jej zlomil nos, dva prsty pravej ruky a tri rebrá, slovné ju ponižoval, vyhrážal sa jej odobratím detí, nútil ju piť alkohol, odpieral jej spánok a hádzal do nej rôzne predmety. Pred dvoma týždňami jej rozbil sklenenú fľašu o hlavu, vyhrážal sa jej bitkou a útoky z jeho strany vyvrcholili dňa 27. 03. 2021, keď okolo 15.30 hod. v obci S. C. v rodinnom dome č. XXX matke vulgárne nadával a opakovane ju udieral pästou ľavej ruky do hlavy a do pravého oka, chytil ju za rameno, triasol s ňou, spadla na zem, kde ju niekoľkokrát kopol do oblasti rebier, pričom počas útoku jej hovoril, že ju zabije, podreže, čím jej spôsobil zmliaždenie s podkožným krvným výronom pod pravou očnicou a zlomeninou rebier V. až VII. Obvinený pred sudcom pre prípravné konanie uviedol, že ho mrzí čo sa stalo dňa 27. 03., keď sa s matkou navzájom pobili po užití alkoholu, poprel však, že by ju udrel pästou, kopal do nej, zlomil jej rebrá a že by ju bil každý druhý - tretí deň od roku 2007. Konanie otca popísané v skutkovej vete potvrdila vo výsluchu matka maloletých Z. K. aj maloletá M., ktorá vypovedala v súlade s výpoveďou matky. Podkožný krvný výron a zlomeninu rebier matky potvrdila lekárska správa chirurgickej ambulancie Hospitale, s.r.o. v Šahách.

10. Súd vec právne posúdil podľa ustanovenia § 44 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého je náhradnou starostlivosťou viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Otec osobnú starostlivosť o maloleté zabezpečiť nemôže, keďže bol uznesením Okresného súdu Levice sp. zn. 4Tp/2/2021 vzatý do väzby, kde sa podľa lustrácie ZVJS nachádza aj v súčasnosti. Pokiaľ ide o matku, táto doposiaľ riadnu starostlivosť

o maloleté nezabezpečovala, ako to súd konštatoval už v rozhodnutí o neodkladnom opatrení, nakoľko došlo k zhoršeniu jej zdravotného stavu po psychickej stránke, čo spôsobovalo nepredvídateľné konanie matky, ktorá bezdôvodne opúšťala maloleté na niekoľko dní a nikomu nepovedala kde sa nachádza. Od nariadenia neodkladného opatrenia síce došlo k čiastočnej úprave v správaní matky, nakoľko navrhovatelia potvrdili, že už takýmto nepredvídateľným spôsobom maloleté deti neopúšťa a že sú s ňou stále v kontakte, avšak matka sama uviedla, že v súčasnosti ešte nemá situáciu úplne pod kontrolou, jej psychické zdravie zatiaľ nie je stabilizované a sama sa necíti na to, aby starostlivosť o maloleté zvládla. Táto skutočnosť vyplýva aj zo správy psychiatricky matky MUDr. Farbiakovej, ktorá uviedla, že matka sa na kontroly dostavuje nepravidelne, trpí anxióznou-depresívnym syndrómom a nadmerným požívaním alkoholu bez známok abstinenčného syndrómu. Psychické problémy matke spôsobila situácia s otcom maloletých, ktorý bol v marci 2021 vzatý do väzby, kedy matka uviedla, že spanikárila a nevedela si sama predstaviť starostlivosť o maloleté. Matka v súčasnosti užíva psychiatrické lieky. Súd má za to, že ešte neuplynula dostatočná doba na to, aby sa situácia matky stabilizovala a aby matka bola sama schopná zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloleté. Matka síce čiastočne zabezpečuje starostlivosť o maloleté, čo potvrdili vo svojich výsluchoch aj navrhovatelia, avšak matka sama uviedla, že v domácnosti navrhovateľov, kde sa nachádzajú maloleté, prespáva len dva-tri dni do týždňa, a teda nezabezpečuje plnohodnotnú starostlivosť. Väčšinu úkonov starostlivosti vykonáva navrhovateľka. Preto súd konštatuje, že je v najlepšom záujme maloletých ich za súčasného stavu zveriť do niektorej z foriem náhradnej osobnej starostlivosti.

11. Zákon o rodine v ustanovení § 44 ods. 3 rozlišuje tri formy náhradnej starostlivosti a to náhradnú osobnú, pestúnsku a ústavnú starostlivosť, pričom náhradná osobná starostlivosť predstavuje najmiernejšiu formu náhradnej starostlivosti. Navrhovatelia spĺňajú všetky podmienky na zverenie maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti podľa ustanovenia § 45 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, nakoľko ide o fyzické osoby s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by mali obmedzenú spôsobilosť na právne úkony, z potvrdení MUDr. Panenkovej vyplýva, že majú zdravotné predpoklady na výkon starostlivosti o maloleté deti a súd má taktiež za to, že majú osobnostné a morálne predpoklady a spôsob ich života zabezpečuje, že budú náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletých. Súd v tomto smere vychádza zo skutočností, že maloleté boli navrhovateľom zverené na základe neodkladného opatrenia už v júli 2021 a starajú sa o nich doteraz, pričom opatrovník v rámci prešetrovania pomerov nezistil vo výkone starostlivosti o maloleté deti žiadne nedostatky, a to ani po stránke bytovej a zdravotnej. Súd vychádzal aj z výsluchov navrhovateľov, ktorí opísali, že osobnú starostlivosť o maloleté deti vykonáva najmä navrhovateľka, ktorá deťom varí, oblieka ich, kúpe ich, maloletej R. poskytuje celodennú starostlivosť, keďže táto ešte nenavštevuje školu ani predškolské zariadenie. Súd vychádza aj z predložených lustrácií v registri trestov, z ktorých vyplýva, že obaja navrhovatelia viedli doposiaľ riadny život, nakoľko sa nedopustili žiadneho trestného činu. Navrhovatelia taktiež spĺňajú podmienku ustanovenú v § 46 ods. 1 Zákona o rodine a to, že sú manželia, ako to vyplýva z registra obyvateľov, a preto im je možné maloleté zveriť do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti. Taktiež ide o blízke osoby maloletých, a to o starých rodičov zo strany matky. Vzhľadom na vyššie uvedené má súd za to, že navrhovatelia spĺňajú všetky podmienky na to, aby im boli maloleté zverené do náhradnej osobnej starostlivosti a takéto rozhodnutie je pri nemožnosti rodičov poskytovať osobnú starostlivosť v najlepšom záujme maloletých. V konaní sa nepreukázalo tvrdenie otca, že navrhovateľ je agresívny alkoholik, ktorý týra deti aj manželku, práve naopak, podľa vykonaného dokazovania od vydania neodkladného opatrenia až do dňa rozhodnutia súdu zabezpečoval spolu s navrhovateľkou riadnu starostlivosť o maloleté a poskytol im na bývanie svoju domácnosť, ako to súd rozorol vyššie. Otec ani svoje vyjadrenie v tomto smere nedoplnil, hoci to sám avizoval. Preto súd výrokom I. tohto rozsudku návrhu vyhovel, maloleté zveril do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov a v súlade s ustanovením § 45 ods. 3 a 4 Zákona o rodine, vymedzil rozsah ich práv a povinností k maloletým tak, že sú oprávnení a povinní sa o maloleté osobne starať a právo zastupovať ich a spravovať ich majetok v bežných veciach.

12. Súd ďalej v súlade s ustanovením § 45 ods. 8 Zákona o rodine určil rodičom povinnosť poskytovať výživné maloletým počas náhradnej osobnej starostlivosti na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti vychádzal súd v súlade s ustanovením § 75 ods. 1 Zákona o rodine z odôvodnených potrieb maloletých ako oprávnených osôb a zo schopností, možností a majetkových pomerov rodičov ako povinných osôb. Pri výkone náhradnej osobnej starostlivosti financuje potreby maloletého štát prostredníctvom úradu práce vo forme opakovaného príspevku dieťaťu podľa § 5 zákona č. 627/2005 Z. z., ktorý je určený na podporu uspokojovania potrieb dieťaťa, najmä na úhradu

nákladov na výživu, výchovu, vzdelávanie a bývanie. Navrhovateľka vo svojom výsluchu uviedla, že takýto príspevok od úradu práce poberajú vo výške 199 Eur mesačne na každé z maloletých. Zo správy opatrovníka z prešetrenia pomerov vyplynulo, že navrhovatelia poskytujú maloletým bývanie, kde sa platí pravidelne mesačne 80 Eur za elektrinu, v priemere 100 Eur za drevo (1.200 Eur ročne), 17 Eur za internet, 12 Eur za digi a 800 Eur na stravu, spolu 1.009 Eur na celú domácnosť. Keďže v domácnosti žije 6 osôb (2 navrhovatelia, 3 maloleté a matka) na jednu osobu dosahujú výdavky približne 168 Eur mesačne. Okrem toho sú na maloleté ďalšie výdavky, a to na maloletú M. 20 Eur cestovné do školy, 30 Eur ošatenie a obuv a 15 Eur hygiena, na maloletú M. 30 Eur ošatenie a obuv, 15 Eur hygiena a 20 Eur strava v materskej škole a na maloletú R. 35 Eur plienky, 20 Eur hygiena a 20 Eur obuv. Výdavky na maloleté sa tak pohybujú na každú z nich na úrovni 200 Eur mesačne, a teda je zrejmé, že celý príspevok od úradu práce je na ich výživu spotrebovaný. Vyživovaciu povinnosť voči maloletým však aj počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti majú rodičia, ktorí ju plnia na účet úradu práce, ktorý vypláva príspevok náhradným rodičom. Preto je potrebné, aby rodičia spoločne podľa ich schopností, možností a majetkových pomerov kompenzovali sumu príspevku prípadne až do plnej výšky 199 Eur, teda každý z nich až do sumy 100 Eur mesačne.

13. Matka navrhla prispieť na výživu maloletých výživným v sume po 70 Eur mesačne. Z výsluchu matky vyplynulo, že jej súčasný príjem z titulu zamestnania v spoločnosti Mata Automotive Slovakia s.r.o. sa pohybuje na úrovni približne 630 Eur v čistom, čo zodpovedá lustrácii v Sociálnej poisťovni, podľa ktorej dosiahla v mesiaci september 2021 príjem 799 Eur v hrubom. Tento príjem matky sa pohybuje niečo nad úrovňou minimálnej mzdy, ktorá bola v ustanovení § 9b ods. 1 písm. a) zák. č. 663/2007 Z. z. pre rok 2021 stanovená na sumu 623 Eur mesačne. Je teda zrejmé, že majetkové pomery a príjem matky nie sú nadštandardné, a preto od nej nie je možné požadovať, aby hradila výživné v sume po 100 Eur mesačne na každé z maloletých detí, aby tak kompenzovala štátu plnú výšku poskytovaného príspevku. Súd ďalej poukazuje na to, že obaja rodičia majú spolu 3 vyživovacie povinnosti, a teda pri sume po 70 Eur na každé z maloletých vynaloží matka na ich výživu sumu spolu 210 Eur, teda približne jednu tretinu z jej príjmu. Okrem toho matka prispieva na domácnosť svojim rodičom za seba sumu 150 Eur mesačne za bývanie a stravu, ako to vyplynulo z výsluchu navrhovateľa, pričom je nepochybné, že matka má na svoju osobu ďalšie nevyhnutné výdavky na oblečenie, hygienu, dopravu do práce a podobne. Preto súd považoval návrh matky prispievať na výživu maloletých v sume po 70 Eur mesačne za primeraný a zodpovedajúci jej súčasným možnostiam, a preto určil vyživovaciu povinnosť z jej strany v tejto výške na každé z maloletých.

14. Pokiaľ ide o otca maloletých, tento podľa správy ÚVV a ÚVTOS Nitra, ako aj podľa lustrácie Sociálnej poisťovni nemá v súčasnosti žiaden príjem. Otec sa podľa lustrácie ZVJS nachádza vo výkone väzby, kde sú jeho zárobkové možnosti obmedzené. Súd však poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zn. 3Cdo/236/2018 zo dňa 20. 02. 2019, ktorý uviedol, že princíp potenciality príjmov znamená, že súd pri povinnej osobe neprihliada len na skutočné faktické príjmy, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale aj na príjmy, ktoré by mohol vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a iné dosahovať. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojim konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate príjmu a tým k strate možností platiť výživné. Na zníženie príjmu povinného súd prihliada len v prípade preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného, pričom obdobné negatívne dopady na možnosť platiť výživné, aké má konanie povinného, ktorý sa sám bez vážneho dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania a zamenil ho za zamestnanie menej výhodné, kde dosahuje nižší príjem (§ 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine), má úmyselné protiprávne konanie povinného majúce znaky trestnej činnosti, za ktoré bol vzatý do väzby a následne mu bol súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu, alebo až k strate jeho príjmov. Aj v tomto prípade je namieste uplatnenie princípu potenciality príjmov, pričom skutočnosť, že takýmto konaním sa povinný vzdal objektívnej možnosti platiť výživné nemôže byť na úkor oprávneného. Pokiaľ teda rodič vlastným protiprávnym konaním spôsobí, že je vzatý do väzby a následne odsúdený na trest odňatia slobody, nemožno na túto skutočnosť prihliadať pri určení jeho možnosti dosahovať príjem.

15. V predmetnej veci zatiaľ nedošlo k rozhodnutiu o vine alebo „nevine“ (zastavení trestného stíhania resp. oslobodenia spod obžaloby) otca v trestnom konaní. Súd však má vzhľadom na argumentáciu uvedenú v citovanom rozhodnutí najvyššieho súdu za to, že ak je v čase rozhodovania o výživnom povinná osoba vo väzbe, je potrebné skúmať, či si sama svojim konaním väzbu zavinila. K tejto otázke

je potrebné pristupovať citlivo, nakoľko súd v prejednávanej veci nemôže posudzovať, či otec je vinný z trestnej činnosti, pre ktorú je stíhaný, avšak pre účely potenciality jeho príjmov je súd povinný túto skutočnosť posúdiť aj za rešpektovania prezumpcie neviny. Súd pri posudzovaní zavinenia otca na jeho väzobnom stíhaní vychádzal z odôvodnenia uznesenia, ktorým bol otec vzatý do väzby, pričom z tohto uznesenia vyplýva, že dôvodom väzby je hrozba pokračovania v trestnej činnosti, resp. hrozba dokonania trestného činu. Otec je obvinený zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby na tom skutkovom základe, že mal matke od roku 2007 do 27. 03. 2021 spôsobovať fyzické a psychické utrpenie. Konanie popísané v skutkovej vete potvrdila vo svojom výsluchu matka aj maloletá M., ako to skonštatoval súd v rozhodnutí o vzatí do väzby. Navyše je zranenie matky spôsobené dňa 27. 03. 2021 (podkožný krvný výron a zlomenina rebier) preukázané lekárskou správou chirurgickej ambulancie Hospitale, s.r.o. v Šahách. Otec pred sudcom pre prípravné konanie síce poprel, že matku udrel päťou, kopal do nej, zlomil jej rebrá bil ju každý druhý - tretí deň od roku 2007, avšak toto jeho konanie je dostatočne preukázané výpoveďou matky a maloletej M. ako aj lekárskou správou. Navyše otec potvrdil, že sa dňa 27. 03. 2021 s matkou navzájom pobili po užití alkoholu, teda sám potvrdil, že došlo ku konaniu, ktoré bezprostredne viedlo k jeho vzatiu do väzby. Za takto zisteného skutkového stavu má súd za to, že otec bol vzatý do väzby vlastným zavinením na základe svojho predošlého protiprávneho konania voči matke, z ktorého vyplynul väzobný dôvod, že otec bude ďalej v tomto svojom konaní pokračovať. Preto súd neprihliadol iba na súčasný faktický nulový príjem otca, ale vychádzal z potenciality jeho príjmu tak, ako by sa vo výkone väzby nenachádzal. Z vykonaného dokazovania nevyplývali žiadne zdravotné ani iné obmedzenia otca, ktoré by mu bránili pracovať, ani otec sám vo svojom vyjadrení vo veci takéto skutočnosti neuvádzal. Preto má súd za to, že otec môže dosahovať rovnaký príjem, aký v súčasnosti dosahuje matka, teda niečo nad úroveň minimálnej mzdy, z ktorého je schopný platiť výživné v rovnakom rozsahu ako matka. Preto súd otca zaviazal rovnako ako matku, aby prispieval na výživu maloletých na každé z nich výživným v sume po 70 Eur mesačne.

16. Súd určil počiatok vyživovacej povinnosti rodičov ku dňu vykonateľnosti neodkladného opatrenia, ktorým boli maloletí zverení do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov, teda ku dňu 26. 07. 2021, keďže už od uvedeného dátumu fakticky zabezpečovali starostlivosť o maloleté navrhovateľa. Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie publikované pod č. R 4/1987, podľa ktorého sa počiatok vyživovacej povinnosti spravidla stanovuje od právoplatnosti rozsudku o zverení dieťaťa do výchovy iného občana ako rodiča, pričom k skoršiemu dátumu sa dá počiatok vyživovacej povinnosti upraviť v prípade, ak iný občan ako rodič prevzal do starostlivosti na základe predbežného (neodkladného) opatrenia nariadeného súdom.

17. Od vyššie uvedeného dátumu až do dňa rozhodnutia súdu vzniklo obom rodičom na každé z maloletých zročné výživné, a to za alikvotnú časť mesiaca júl 2021 (od 26. do 31.) v sume 13,55 Eur a za mesiace august až november 2021 v sumách 4-krát po 70 Eur, spolu v sume 293,55 Eur každému z rodičov na každé z maloletých. Z výsluchu navrhovateľov vyplynulo, že od nariadenia neodkladného opatrenia matka ani otec na výživu maloletých nijako neprispeli, pričom ani jeden z rodičov túto skutočnosť ani len netvrdil. Preto súd výrokom III. zaviazal obidvoch rodičov, aby nahradili celý dlh na zročnom výživnom, a to v sume po 293,55 Eur na každé z maloletých detí na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš. Súd rodičom povolil túto sumu vzhľadom na jej výšku, ktorá niekoľkonásobne prevyšuje bežné mesačné výživné, splácať v mesačných splátkach na každé z detí po 10 Eur počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom nadobudne právoplatnosť výrok II. o bežnom výživnom, a to pod hrozbou straty výhody splátok. Takto určenou splátkou splatia rodičia svoj dlh na zročnom výživnom za obdobie približne dvoch rokov, čo súd považuje za primeranú dobu.

18. Súd zároveň v súlade s ustanovením § 363 CMP zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením tunajšieho súdu č. k. 14P/67/2021-16 zo dňa 26. 07. 2021 ku dňu právoplatnosti výroku I. tohto rozsudku, nakoľko výrokom I. tohto rozsudku došlo k zvereniu maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov vo veci samej, a teda odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené neodkladné opatrenie ako forma dočasnej starostlivosti o maloletých.

19. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP podľa ktorého v mimosporových konaniach nemá žiaden z účastníkov náhradu trov nárok.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Veľký Krtíš písomne v štyroch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.